Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 5. Dnia 8 Marca 1882. IX. rocznik.

Do Szanownéj Redakcyi czasopisma „Związek“ we Lwowie.

Niespodziéwany i niezasłużony zaszczyt, jakiego doznałem d. 8. b. m., przez wręczenie kosztownych darów od stowarzyszeń związkowych wraz z pismem Wydziału Związku, wkłada na mnie obowiązki wdzięczności, z których zapewne nigdy uiścić się nie zdołam.

Niech mi wolno będzie wyrazić przynajmniéj najszczérsze i najserdeczniejsze podziękowanie tak wszystkim stowarzyszeniom, które wzięły udział w składce, jak też szanownym delegatom, za których inicyatywą i uchwałą otrzymałem tak cenny i zaszczytny upominek, tudzież szanownym członkom Wydziału Związku i Redaktorowi czasopisma naszego, którzy raczyli zająć się wręczeniem tych darów, a uczynili to w sposób tak pełny przyjaznéj życzliwości.

W pracy nad rozwojem stowarzyszeń, tyle ważnéj dla kraju naszego pod względem narodowym i społecznym, udział mój zbyt jest skromny, a osiągnięte rezultaty zawdzięczać należy w przeważnéj części usiłowaniom tych właśnie osób, które raczyły mnie wyszczególnić.

Ośmielam się zatém przy tém podziękowaniu wypowiedzieć zarazem prośbę do tych szanownych Panów, aby wspólnéj sprawie naszéj nie odmawiali i nadal skutecznéj swéj pomocy, która jedynie zapewnić zdoła prawidłowy rozwój i postęp instytucyi naszych.

Racz Szanowny Redaktorze zamieścić tych kilka słów, podyktowanych uczuciem niezmiennéj wdzięczności, w najbliższym numerze Swego czasopisma, a zarazem przyjąć wyrazy wysokiego poważania.

We Lwowie, dnia 26. lutego 1882.

Dr. Tadeusz Skałkowski.

Bank krajowy i stowarzyszenia zarobkowe.

W myśl uchwały sejmowéj z dnia 21. października z. r. przystąpił Wydział krajowy do ułożenia statutu Banku krajowego.

Piérwszy zarys statutu ułożył na podstawie projektu ankiety z r. 1878. i 1879. (p. „Związek“ nr. 43. i 44. z r. 1878., nr. 13. i 21. z r. 1879.), poseł dr. Tadeusz Pilat. Następnie przejrzał ten zarys sam p. Marszałek, który, równie jak i prof. Pilat, zasięgali prywatnie rad kilku osobistości tak we Lwowie jak i we Wiédniu. Narady te miały jednak zupełnie charakter prywatny i wcale nie zwoływano w tym celu, jak to błędnie niedawno dzienniki doniosły, żadnéj ankiety.

W zeszłym tygodniu uchwalił Wydział krajowy ten projekt statutu, w którym prawie żadnych zmian nie poczyniono, tak, że niemal w zupełności przyjęty został zarys prof. Pilata.

Statut zostanie niebawem przedłożony Ministerstwu do zatwierdzenia.

O całym projekcie Banku krajowego wyraziliśmy już swoje zdanie w roku zeszłym, obecnie zaznajamiamy czytelników tylko z tymi ustępami, które się odnoszą do stosunku przyszłego Banku ze stowarzyszeniami, do nas bowiem nie należy ocena całego statutu.

Na tém miejscu podamy jedynie podział statutu na rozdziały, który jest następujący:

I. Cel, firma i zakres działania.

§. 1. do 3.

II. Interesa hipoteczne.

A. Udzielanie pożyczek. § 4. do 10.

B. Stosunek dłużnika hipotecznego do Zakładu. §. 11. do 22.

C. Listy zastawne. §. 23. do 37.

III. Interesa bankowe.

a) Interes eskoutowy, pożyczkowy i zastawniczy. §. 38 do 51.

b) przyjmowanie pieniędzy na wkładki oszczędności, asygnaty kasowe i rachunek bieżący. §. 52. do 55.

c) inne interesa bankowe. §. 56. do 58.

d) interesa bankowe ze stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi, opartemi na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873. §. 59. do 61.

e) uposażenie działu bankowego. §. 62. i 63.

IV. Bilans i fundusz rezerwowy.
§. 64. do 66.

V. Zarząd i nadzór.
§. 67. do 78.

VI. Zmiana statutu i zwinięcie Zakładu.
§. 79. i 80.

Nim przytoczymy §§. statutu, odnoszące się do stosunku stowarzyzzeń do Banku, przypomniemy odnoszące się do tego uchwały Sejmu i Walnego Zgromadzenia Związku.

Uchwała sejmowa *A.* w „dziale bankowym“ orzekła, że do tego działu należéć ma:

e) eskontowanie weksli, jakotéż reeskontowanie weksli, przedkładanych przez kasy oszczędności, powiatowe i gminne kasy pożyczkowe, stowarzyszenia zarobkowe, oparte na ustawie z 9. kwietnia 1873., jak również przez koła kredytowe;

pod lit. *f)* zaś:

udzielanie pożyczek gminom, powiatom, stowarzyszeniom zarobkowym, opartym na ustawie z 9. kwietnia 1873., oraz kołom kredytowym na skrypta notaryalne;

w końcu pod lit. *l)*:

pośredniczenie w zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstw rolniczych, przemysłowych i handlowych — oraz udzielanie im pożyczek.

Siódme Walne Zgromadzenie delegatów Związku uchwaliło dnia 11. grudnia r. z. następującą w téj sprawie rezolucyą:

„VII. Walne Zgromadzenie delegatów Związku stowarzyszeń uznaje, że jest w interesie kraju, aby stowarzyszenia zaliczkowe weszły z projektowanym Bankiem krajowym w stosunki, celem poparcia rozwoju téj instytucyi, o ile to nie przyniesie ujmy niezawisłości stowarzyszeń — tudzież o ile będzie mogło nastąpić bez powiększenia ciężaru podatków, przez stowarzyszenia opłacanych. Mianowicie mogłyby stowarzyszenia podjąć się pośrednictwa co do udzielania kredytu hipotecznego z Banku krajowego i przyjmować inkasso rat pożyczkowych i innych wierzytelności bankowych. Stowarzyszenia mogłyby się poddać kontroli Banku, jednak tylko co do tego przez Bank poruczonego im zakresu czynności“.

Odnoszące się zaś do stowarzyszeń postanowienia statutu mieszczą się w następujących paragrafach:

§. 3.

B. Oddział bankowy . . . . . obejmuje następujące czynności:

e) eskontowanie weksli, w szczególności weksli, przedkładanych przez kasy oszczędności, powiatowe i gminne kasy pożyczkowe, stowarzyszenia zaliczkowe i inne, oparte na ustawie z 9. kwietnia 1873., jak również przez koła kredytowe, tudzież reeskontowanie weksli;

f) udzielanie pożyczek gminom i powiatom, kasom oszczędności, kasom pożyczkowym, gminnym i powiatowym, stowarzyszeniom zaliczkowym i innym, opartym na ustawie z 9. kwietnia 1873., oraz kołom kredytowym na skrypta notaryalne;

l) pośredniczenie w zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstw rolniczych, przemysłowych i handlowych, oraz udzielanie im pożyczek;

§. 38.

Bank krajowy upoważniony jest eskontować weksle, asygnacye i obligi. Weksle muszą mieć z reguły trzy, a przynajmniéj dwa podpisy osób lub instytucyi finansowych, wekslowo obowiązanych, znanych z wypłacalności. Bank nie potrzebuje podawać powodów nieprzyjęcia wekslu do eskontu.

§. 42.

Bank krajowy udzielać będzie pożyczki na akta notaryalne gminom, powiatom, stowarzyszeniom zaliczkowym i innym, opartym na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873., oraz kołom kredytowym, kasom oszczędności, w ogóle gminnym i powiatowym kasom oszczędności i kasom pożyczkowym, ostatnim czterem instytucyom jednak tylko za poręczeniem właściwych gmin lub powiatów, wykazaném uchwałą reprezentacyi gminnéj lub powiatowéj, zatwierdzoną przez władzę wyższą, jak tego ustawy wymagają.

d) interesa bankowe z stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi, opartemi na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873.

§. 59.

Dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, opartych na ustawie z 9. kwietnia 1873., może Bank krajowy utworzyć osobny oddział interesów bankowych, a to z jednéj strony w celu ułatwienia tym stowarzyszeniom kredytu udzielanego w myśl poprzednich postanowień tego statutu, w celu otwarcia im na podstawie odpowiednich skryptów notaryalnych kredytu niepokrytego w rachunku bieżącym, w celu załatwiania ich interesów pieniężnych na placach bankowych, oraz w celu lokacyi zwyżek kasowych tych stowarzyszeń, z drugiéj strony celem korzystania z ich pośrednictwa w interesach Banku.

§. 60.

W razie utworzenia takiego oddziału, stowarzyszenia chcące być dopuszczone do korzystania z niego, winny się poddać nadzorowi Banku krajowego w myśl instrukcyi osobnéj, którą uchwali Rada Nadzorcza.

Dla oddziału tego ustanowionym będzie osobny

komitet cenzorów, przy którego utworzeniu przyznaną będzie stowarzyszeniom ingerencya, określona bliżéj przez Radę Nadzorczą w osobnéj instrukcyi.

§. 61.

Bank krajowy w myśl postanowienia §. 3. ustępu *B.* pod lit. *l)* współdziałać będzie przy zachowaniu przepisu §. 58. przy zakładaniu towarzystw zarobkowych i gospodarczych, mających za przedmiot przedsiębiorstwa pod przytoczoną lit. *l)* wymienione.

Z przytoczonych tutaj paragrafów statutu wynika, że stowarzyszenia nasze z przyszłym bankiem wchodzić będą mogły w stosunki następujące:

a) będą mogły eskontować i reeskontować swoje weksle;

b) będą mogły zaciągać pożyczki na spłaty ratalne lub na dłuższe terminy na podstawie skryptów notaryalnych;

c) będą mogły uzyskać kredyt w rachunku bieżącym również na podstawie skryptów notaryalnych;

d) będą mogły w Banku lokować swoje zwyżki kasowe;

e) będą mogły za pośrednictwem Banku załatwiać inne interesy pieniężne (incasso, domicile i t. p.) na placach bankowych;

f) będą jedynymi pośrednikami Banku w zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstw rolniczych, przemysłowych i handlowych.

W myśl §. 60. statutu będą stowarzyszenia mogły uzyskać pewną autonomią w obec Banku, natomiast jednak muszą się poddać nadzorowi Banku i udzielać pośrednictwa Bankowi w jego interesach.

W porównaniu z rezolucyą, uchwaloną przez delegatów Związku, odpowiada statut bankowy wszystkim wymogom i życzeniom stowarzyszeń, a nawet idzie daléj, bo pracę na polu asocyacyi rolniczych, przemysłowych i handlowych oddaje w ręce stowarzyszeń. §. 61. statutu orzekający w tym względzie jest jedynym w statucie i nie masz postanowienia, aby Bank w inny sposób, jak tylko przez stowarzyszenia w tym kierunku działalność mógł rozwinąć.

Natomiast statut Banku nie przyjmuje oferty stowarzyszeń „co do ich pośrednictwa w udzielaniu kredytu hipotecznego z Banku krajowego i przyjmowania inkassa rat pożyczkowych“ — i owszem w §. 78. wyraźnie statut orzeka, jak następuje:

Przy pożyczkach, nieprzenoszących 1000 zł. a. w., wypłata kapitału pożyczkowego i pobór rat pożyczkowych mogą się odbywać:

a) za pośrednictwem rządowych kas poborowych o tyle i na tak długi czas, jak Rząd na to przyzwoli i

b) za pośrednictwem kas Wydziałów powiatowych.

Przy pożyczkach powyżéj 1000 zł., widocznie Bank żadnego nie będzie szukał pośrednictwa.

Daléj orzeka §. 60. co do nadzoru Banku nad stowarzyszeniami nieco ogólniéj i szerzéj, niż rezolucya Związku. Gdy jednak bliższe określenie téj kontroli należeć będzie do osobnéj instrukcyi, którą uchwalić ma Rada Nadzorcza — żywimy więc nadzieję, że w instrukcyi téj zdanie Zgromadzenia Związku i życzenia stowarzyszeń uwzględnione zostaną.

Podzieliwszy się tak z czytelnikami wiadomościami o przyszłym Zakładzie krajowym, powstrzymujemy się na razie od wszelkich uwag — oczekując dalszego téj sprawy rozwoju. Nadmieniamy jedynie, że wstawienie dla stowarzyszeń osobnego ustępu *(d)* w III. Dziale statutu i stylizacya §§. 59., 60. i 61. jest robotą — jeżeli nie zasługą — jednego z zaliczkowców, dobrze nam znanego.

Towarzystwo ochrony mniejszéj własności w Mielcu.

Otrzymujemy następujące pismo:

Powszechnie wiadomą jest rzeczą, że mniejsza własność w Galicyi zagrożona jest powolném, ale nieuniknioném wywłaszczeniem. — Stosunki te w powiecie Mieleckim i kilku okolicznych powiatach są może groźniejsze niż gdziekolwiek indziéj. — Dwa Zakłady kredytowe, w stolicy kraju siedzibę mające, obciążyły mniejszą własność włościańską w powiatach tych ogromem swych pretensyi do tego stopnia, ze nasze sądy powiatowe zasypane są podaniami, do przymusowego wywłaszczenia dotychczasowego właściciela zdążającemi.

Pomoc i rada jest zatém spiesznie potrzebną.

Nie wystarcza tu jednak pomoc pieniężna, w formie pożyczki udzielona, potrzebną jest nadto bardzo dokładna znajomość miejscowych stosunków, potrzebném praktyczne i umiejętne wydobycie dłużnika z grożącego mu niebezpieczeństwa bez żadnéj dla Towarzystwa straty.

Grono ludzi dobréj woli zamierza zatém zawiązać Towarzystwo ochrony mniejszéj własności z siedzibą w Mielcu i z zakresem działania nie tylko na nasz, ale i na kilka sąsiednich powiatów.

Stowarzyszenie to z nieograniczoną poręką mieć będzie na celu opiekę nad mniejszą własnością włościańską, utrzymywać będzie ewidencyą i wykaz zadłużonych realności i starać się będzie o środki wydobycia dłużnika z trudnego, lub niebezpiecznego położenia.

Towarzystwo to w niczém działalności dotychczasowych towarzystw zaliczkowych krępować nie będzie — kierunek i zakres działania jego będzie bowiem z jednéj strony ciaśniejszy, zmierzający wyłącznie do ochrony mniejszych własności ziemskich, a pod względem jeograficznym obszérniejszy, rozciągający się nie tylko na powiat Mielecki, ale i sąsiednie powiaty, Tarnobrzeski, Pilznieński, Kolbuszowski

i Ropczycki z wyłączeniem powiatu Dąbrowskiego, gdzie pomoc nasza byłaby zbyteczną i niepotrzebną.*) Chwila obecna dla założenia takiego Towarzystwa jest najodpowiedniejszą. Nietylko bowiem Sejm krajowy potrzebę ochrony mniejszéj własności uznał, ale nawet niebawem wejdzie w życie Instytucya krajowa, zdążająca do tego samego, co my, celu, a która najskuteczniejsze znajdzie oparcie na Zakładach, tym samym ożywionych duchem i celem, a posiadających dokładną znajomość miejscowych stosunków, co do prawdziwie zbawiennéj działalności niezbędnie jest potrzebném.

Celem odczytania i przyjęcia odpowiedniego statutu Towarzystwa, przystąpienia członków do pomienionego Towarzystwa, przyjęcia firmy i w ogólności celem zawiązania Towarzystwa w myśl ustawy o stowarzyszeniach gospodarczych i zarobkowych z dnia 9. kwietnia 1873. r. L. 70. D. P. P. wyznaczamy termin na dzień 10. marca 1882. w Mielcu w domu Samuela Dinstaga o godzinie 10. przed południem, na który Wielmożnego Pana niniejszem uprzejmie zapraszamy.

Władysław Żurowski.
Antoni Fibich.
Jan hr. Tarnowski.

Umieszczając powyższą odezwę przesélamy serdeczne: „Szczęść Boże!“ — ale zarazem i skromną przestrogę, że sprawa ta nie łatwa, wymagająca i środków i rozwagi i poświęcenia! ...

Niemieckie związkowe stowarzyszenia.

W numerze 21. z r. z. podaliśmy wiadomości o niemieckich stowarzyszeniach na podstawie Rocznika Schulzego z Delitzsch za r. 1880., jakotéż o uchwałach 22. Zjazdu delegatów w Kassel. Obecnie jesteśmy w posiadaniu sprawozdania Schulzego-Delitsch wyłącznie o stowarzyszeniach związkowych za r. 1880.

Związek niemiecki składa się z 33 związków filialnych i należy do niego 1042 stowarzyszeń, a mianowicie:

Związek filialny:	Tow. zal.	Tow. spoż.	Inne tow.
1. Berlin	16	—	—
2. Brandenburg	—	10	—
3. Frankonia	20	—	—
4. Hessya	20	—	—
5. Łużyce	16	—	—
6. Łużyce *)	—	16	—
7. Magdeburg-Braunschweig	33	—	—
8. Środkowy Ren	41	—	1
9. Północne Niemcy	39	—	—
10. Północno-zachodnie Niemcy	37	—	—
11. Południowy Baden . . .	28	—	—
12. Pfalz	24	—	—
13. Pomorze-Brandenburg . .	29	—	—
14. Poznań	15	—	—
15. Wschodnie i zach. Prusy	60	1	—
16. Westfalia, Kraje nadreńskie	34	—	—
17. „ „ „	—	10	—
18. Saarbecken	—	5	—
19. Saksonia-Anhalt	35	—	—
20. Saksonia-Magdeburg . . .	—	53	4
21. Saksonia-Chemnitz . . .	29	—	—
22. „ „ . . .	—	17	—
23. Szląsk	75	—	4
24. „	—	12	—
25. Darmstadt	14	—	—
26. Południowe Niemcy . . .	—	22	—
27. Turyngja	72	—	1
28. Baden	34	—	—
29. Zach. Brandenburg . . .	23	—	—
30. Würtenberg	14	—	—
31. Bawarya	5	—	4
32. Prusy	—	—	15
33. Turyngia	—	22	1
Nie należące do żadnych związków filialnych	97	23	11
razem . .	810	191	41

W porównaniu z r. 1879, ubyło stowarzyszeń związkowych 16.

Finanse Związku przedstawiają się jak następuje:

A. Dochody.

1. Pozostałość z r. 1879. . . .	29.117 mark
2. Od stowarzyszeń w r. 1880. .	34.270 „
3. Inne dochody	633 „
razem	64.020 „

B. Wydatki.

1. Płaca Patrona	7.500 mark
2. „ I. sekretarza	5.400 „
3. „ II. „	2.100 „
4. Wydatki kancelaryjne	1.699 „
5. Dyety Patrona i jego zastępców	3.182 „
6. Dyety dyrekt. Związków filialn.	4.238 „
7. Roczniki	5.455 „
8. Inne wydatki	2.078 „
razem	31.652 „
C. Zapas na rok następny . . .	32.368 „

Budżet Związku na r. 1881. ustanowiony był w wydatkach na 33.550 mark.

Etat osobisty:

Patron: Dr. Schulze-Delitsch.

I. Sekretarz: Dr. F. Schneider.

II. Sekretarz: H. Haentschke.

---

*) Że powiat ten wyłączyć można, że Towarzystwo ochrony mniejszéj własności jest tam zbędném — zasługa to niespożyta tamtejszego Towarzystwa zaliczkowego. (Przyp. R. Z.)

*) W niektórych krajach są osobne Związki filialne dla stowarzyszeń zaliczkowych, a osobne dla spożywczych.

Tegoroczne sprawozdanie Związku t. zw. „Mittheilungen“ zawiéra także wzór instrukcyi dla zarządów stowarzyszeń zaliczkowych, składających się z 3 członków. Instrukcya ta nie zawiéra nic nowego, czegobyśmy w naszych statutach i regulaminach nie posiadali.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń. Dziennik urzędowy ogłasza w lutym b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń:

Nowe stowarzyszenia. Towarzystwo zaliczkowe w Chrzanowie, stow. zar. z ogr. poręką. Statut z dnia 30. czerwca 1881. Odpowiedzialność dwukrotna. Dyrekcya: Leon Zubrzycki, dr. Ludwik Myszkowski i Edward Janikowski. (C. k. sąd kraj. Kraków). — Towarzystwo zaliczkowe w Oleszycach, stow. zar. z nieogr. por. Jest to dawniejsze od r. 1867. istniejące, dotąd niezarejestrowane stowarzyszenie. Nowy statut z 22. grudnia 1881. Dyrekcya: Frańciszek Matyaszek, Kornel Futowski i Stefan Koziéj. (C. k. sąd kraj. we Lwowie). — Towarzystwo zaliczkowe w Podhajcach, stow. zar. z ogr. por. Wysokość poręki w ogłoszeniu nie uwidoczniona. Statut z dnia 3. listopada 1881. Dyrekcya: Edmund Lityński, Kazimierz Zaręba i Piotr Kuryś. (C. k. sąd obw. Złoczów). — Kasa zaliczkowa w Sokołowie, stow. zarej. z ogr. poręką dziesięciokrotnéj wkładki. Statut z dnia 25. października 1881. Dyrekcya: Bolesław Chudziński, Leon Stokowski i Berl Kramer. (C. k. sąd obwod. w Rzeszowie).

Zmiany w Dyrekcyi. Towarzystwo zaliczkowe w Radłowie. W skutek wyboru dnia 11. grudnia 1881. weszli do Dyrekcyi: Jan Serwatowski, jako dyrektor i Feiwel Schoenberg, jako zastępca dyrektora.

Fundusz zaopatrzenia. Do Funduszu Zaopatrzenia pzystąpiło Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie. — Według doniesień, jakie Zarząd otrzymał, traktują sprawę przystąpienia w komisyach swoich Rad nadzorczych: Towarzystwo zal. Bircza, Tow. zal. Dąbrowa, Tow. zal. Drohobycz, Tow. zal. Jarosław, Tow. zaliczkowe Limanowa, Tow. wzajemnego kredytu Lwów, Tow. spożywcze Lwów, Tow. zaliczkowe Łańcut i Bank zaliczkowy Stanisławów. Nadto traktuje się sprawa jeszcze w Dyrekcyach: Tow. zaliczkowego Gliniany i Gorlice.

I. Związkowa Drukarnia we Lwowie. Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbyło się dnia 19. lutego 1882 r. Z wykazanego zysku w kwocie 1.939 zł. 93 ct. wydzielono na 7% dywidendę od 173 udziałów kwotę 1.574·30, jako remuneracyą dla Dyrekcyi 200·—, dar dla Tow. wzaj. pomocy drukarzy 50·—, dar dla Tow. drukar. „Ognisko“ 15·—, do rezerwowego funduszu resztę 100·63, razem 1.939·93. Następnie przystąpiono do wyboru 2 członków do Rady zawiadowczéj w miejsce ustępujących pp. J. Wańczyckiego i E. Bukasiewicza, wybrano pp. Justyna Płażejewicza i Stanisława Drewniewskiego.

Z porządku dziennego nastąpiła sprawa o piérwszeństwo w zakupywaniu udziałów, w któréj to sprawie następującą uchwalono rezolucyą: „Piérwszeństwo do zakupywania wystawionych na sprzedaż udziałów mają: 1. Ci dwaj członkowie Dyrekcyi, którzy są obowiązani do złożenia kaucyi, a to tak długo, dopokąd udziały tychże nie dojdą do wysokości wymaganéj kaucyi. 2. Następnie mają piérwszeństwo do nabywania po jednym udziale ci z pomiędzy członków, którzy dotąd po jednym tylko udziale posiadają. Między tymi mają daléj pierwszeństwo tacy, którzy piérwéj się zgłoszą — a między równocześnie zgłaszającymi się rozstrzyga los. 3. Gdy z pomiędzy jednoudziałowych nikt więcéj do nabywania się nie zgłosi, mogą i inni nabywać, zawsze jednak po jednym udziale i według zasady, że mniéj udziałów posiadający idzie przed więcéj posiadającym“. W załatwieniu ostatniego punktu porządku dziennego. zgodzono się na wybór komisyi z 5 członków złożonéj, któréj zadaniem będzie przeprowadzić czynności potrzebne do przedłużenia trwania Towarzystwa (§. 2., 78. i 79. statutu, według których Towarzystwo istnieć może na podstawie dzisiejszego statutu tylko do końca czerwca 1883.); do téj komisyi wybrało Walne Zgromadzenie trzech członków tj. pp. Edwarda Bukasiewicza, Apolinarego Buczaka i Józefa Wańczyckiego — czwartego członka wybrać ma Rada zawiadowcza z pośród siebie, a piątego w tenże sposób wybierze Dyrekcya.

Towarzystwo tkaczów w Błażowéj. Dnia 26. lutego b. r. zawiązało się Towarzystwo tkaczów, stowarzyszenie z nieograniczoną poręką w Błażowéj, którego celem będzie przedewszystkiém dostarczenie członkom potrzebnych im do wyrobu płótna materyałów, produktów surowych, niemniéj téż zaliczek pieniężnych, a zarazem pośredniczenie w sprzedaży gotowych wyrobów członków swoich. Towarzystwe to ma świetną przyszłość, gdyż w Błażowéj i przyległéj Białce i Konkolówce istnieje przeszło 700 warstatów tkackich, wyzyskiwanych dotychczas haniebnie przez lichwiarzy błażowskich, którzy na téj pracowitéj ludności porobiii krociowe majątki. W skład dyrekcyi weszli: pp. Rożejowski Aleksander, aptékarz w Błażowéj, jako dyrektor, Kurzydło Antoni, majster tkacki i właść. realn., jako magazynier i Frańciszek Grochwalski, wł. realn. jako kasyer.

Lustratorzy okręgowi rozpocząć już mogą swoje czynności, gdyż Patronat rozesłał druki z instrukcyą i formularze protokołów lustracyjnych. Oczekujemy sprawozdań, a sądzimy, że pp. lustratorowie ocenią doniosłość i pożyteczność swego działania i nie dadzą czekać na dowody swéj choć trudnéj i żmudnéj, ale w skutkach doniosłéj dla stowarzyszeń pracy.

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1881.

Lwów. Towarzystwo wzajemnego kredytu. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski. Z rachunku procentów reszta 1639·93; razem 1639·93. Straty: koszta administracyi 1474·66; koszta urządzenia 55·82; czysty zysk 109·45; razem 1639·93. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 845·90; stan pożyczek 55.284·02; zaliczki procesowe 302·15; koszta urządzenia 502·47; procenta przenośne 1199·70; koszta admin. 267·90; razem 58.401·89. Stan bierny. Udziały 8610·96; wkładki oszczędności 22.521·70; wierzyciele wekslowi 26.074·—; fundusz rezerwowy 643·99; procenta przenośne 441·79; czysty zysk 109·45; razem 58.401·89. Obrót kasowy 526.653·04 Liczba członków 287.

Lwów. Tow. zal. urzędników pocztowych. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski. Saldo odsetek 3082·58; razem 3082·58. Straty. Koszta ruchomości 24·52; koszta administr. 964·79; czysty zysk 2093·27; razem 3082·58. *b) Bilans.* Stan czynny. Pożyczki 45.813·17; odsetki przenośne 33·72; ruchomości 220·69; zaliczki procesowe 116·96; kasa 23·53; razem 46.208·07. Stan bierny. Udziały 21.870·39; wkładki na rachunek bież. 14.596·29; wierzyciele wekslowi 5700·—; odsetki naprzód pobrane 1175·30; fundusz rezerwowy 772·82; czysty zysk 2093·27; razem 46.208·07. Obrót kasowy 253.116·24. Liczba członków 463.

Lwów. Tow. I. Związkowéj drukarni. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski. Z rachunku wykonanych robót 37.286·39; razem 37.286·39. Straty. Z rach. papiéru 8066·27; z rach. farb i masy 284·41; z rach. procentów 213·11; z rach. kosztów produkcyi i administr. 26.782·67; czysty zysk 1939·93; razem 37.286·39; *b) Bilans.* Stan czynny. Kasa 2980·82; inwentarz 18.416·61; debitorowie 7900·44; nakłady 3236; zapasy papiéru 780·10; zapasy farb i masy 272·30; z adaptacyi lokalu 500·—; razem 34.086·27. Stan bierny. Udziały 22.490·—; fundusz rezerw. 1181·04; kredytorowie: *a)* pożyczki 4467·02, *b)* materyały 3301·37; kaucye 706·91; czysty zysk 1939·93; razem 34.086·27. Ruch kasowy 106.661·84. Liczba członków 48.

Kolbuszowa. Tow. zal. „Szczęść Boże“. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski. Odsetki przenoś. 128·63; odsetki pobrane w r. 1881. 1116·54; odsetki zal. 31·22; koszta administr. 18·96; koszta procesowe 28·65; zysk z r. 1880. 34·69; razem 1358·69. Straty. Odsetki wypłacone 528·75; strata odsetek 20·52; koszta zarządu 360·11; koszta procesowe 11·33; zużycie inwent. 34·49; czysty zysk 403·49; razem 1358·69. *b) Bilans.* Stan czynny. Pożyczki 14.758·71; odsetki zaległe 31·22; gotówka 206·24; razem 14.996·17. Stan bierny. Udziały 4025·—; majątek zapasowy 677·—; własne pożyczki 4300·—; wkładki oszczędności 5376·17; odsetki przenośne 214·51; czysty zysk 403·49; razem 14.996·17. Ruch kasowy 32.405·06. Liczba członków 187.

Mayampol. Kasa zaliczkowa, stow. zar. z nieogr. por. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski. Odsetki pobr. 876·46; przenośne 61·83; zwrot kosztów admin. 416·10; 1354·39. Straty. Procenta zapłacone 343·76; koszta administracyi 461·05; odsetki przenośne 184·48; czysty zysk 365·10; razem 1354·39. *b) Bilans.* Stan bierny. Udziały 3442·79; fundusz rezerwowy 360·26; wkładki oszczędności 1804·56; długi 4000·—; procenta przenośne 105·64; czysty zysk 365·10; reszta pozycyi 170·31; razem 10.248·66. Stan czynny. Gotówka 232·21; pożyczki 9937·—; procenta przenośne 61·83; reszta pozycyi 17·62; razem 10.248·66. Obrót kasowy 46.544·64. Liczba członków 288.

Tarnów. Tow. zal., stow. zar. z nieogr. por. *a) Rachunek strat i zysków.* Straty. Koszta administracyi 2575·58; częściowe pokrycie podatków 1000·—; czysty zysk 1064·60; razem 4640·18. Zyski. Saldo procentów 4526·76; saldo prowizyi 113·42; razem 4640·18. *b) Bilans.* Stan bierny. Udziały 19.189·51; fundusz rezerw. 5437·81; wkładki oszczędności 69.615·26; różni 6000·—; razém 101.307·18. Stan czynny. Weksle 20.259·60; skryptą 62.744·60; wierzytelności 300·—; zaliczki 250·—; odsetki przenośne 4136·01; koszta procesowe 745·—; Dom komisowy 6750·—; gotówka 6121·93; razem 101.307·18. Obrót kasowy 795.423·67.

Żółkiew. Tow. kredytowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski. Odsetki 3040·92; procenta zaległe 140·22; zwrot kosztów admin. 350·22; razem 3531·36. Straty. procenta od wkładek oszczędności 605.83; koszta admin. 333·80; odpis inwent. 30·71; tantyema dla Dyrekcyi 1065·79; 15% z czystego zysku do fund. rezerw. 224·28; rezerwa podatkowa 132·98; czysty zysk 1137·97; razem 3531·36. *b) Bilans.* Stan czynny. Kasa 608·61; pożyczki 32.441·22; procenta przenośne 102·42; zapas druków 119·58: inwentarz 275·56; czynsz nadpłacony 91·30; koszta założenia po umorzeniu 33% 247·78; tantyema dla Dyrekcyi 152·21; razem 34.138·68. Stan bierny. Udziały 16.191; wkładki na rach. bież. 14.165·62; procenta przen. 1836·72; wpisowe 574·—; z czystego zysku 15% do fund. rezerw. 100.39; rezerwa podatkowa 132·98; czysty zysk 1139·97; razem 34.138·68. Ogólny obrót kasowy 164961·56. Liczba członków 287.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski.

Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.